

NIEUWE UITGAVEN

Een nieuwe H.H.T.

Het floristisch seizoen nadert weer. Een gunstig moment om de aandacht te vestigen op een nieuwe druk - de 23ste! - van de bekende Geïllustreerde Flora van Heimans, Heinsius en Thijssse.

Veel floristen hebben het determineren geleerd met deze populaire flora; de eerste druk verscheen al in 1899! De laatste jaren raakte de flora iets van zijn goede naam kwijt, doordat een langzamerhand nodige vernieuwing en verjonging achterwege bleef. De nieuwste druk die door dr. J. Mennema werd bewerkt, is gelukkig weer helemaal up-to-date. Ook de plantesoorten van

204

39 ANJERFAMILIE

bloemstelen; kelkbladen spits, vliezig met groene middennerf. Bloei: juni-juli. Vroeger in korenvelden in Z.-Limburg, voor het laatst in 1939 gevonden bij Heerlen; in België z.z. in Brabant en het gebied van de Maas, daar mogelijk verdwenen. Ar.: W.-Europa, thans in N.-Frankrijk de N.-grens van zijn areaal bereikend.

Korenschijspurrie - 0395

D. segetalis (L.) Dumort. [*Spergularia segetalis* (L.) G. Don]

18 Koekoeksbloem (*Lychnis*)

1a Overblijvende plant met behaarde, onder de knopen niet kleverige, tot bijna 1 m lange stengel. Bladen langwerpig, met spitse top, tot 10 cm lang, behaard, zittend. Bloemen tot 4 cm in doorsnede, licht-roze, zelden wit; kroonbladen in vieren gespleten. Doosvrucht zonder tussenschotten, binnen de kelk niet gesteeld. Bloei: mei-juli, soms tot in de herfst. In vochtige, venige graslanden, duinvalleien en natte bossen, a.a., maar z. in de zeekleigebieden; in België a.a.

Echte koekoeksbloem - 0772

L. flos-cuculi L.

b Overblijvende plant met kale, onder de knopen kleverige, tot 60 cm lange stengel. Bladen eirond-langwerpig, met spitse tot toegespitste top, tot 12 cm lang, alleen aan de voet behaard, kort gesteeld. Bloemen 1½ - 2 cm in doorsnede, purperrood; kroonbladen gaaf of iets uitgerand. Doosvrucht met aan de voet 5 tussenschotten, binnen de kelk op een kort steeltje. Bloei: mei-juli. Adventief, ook in cultuur als tuinplant; in België op kiezelrotsen en in droge graslanden, z. in de Ardennen, z.z. in het gebied van de Maas. Ar.: W.-Azië, O.- en M.-Europa, in België zijn W.-grens op het vasteland van Europa bereikend, ook op de Britse eilanden (Wales en Schotland).

Rode pekanjer - 5088

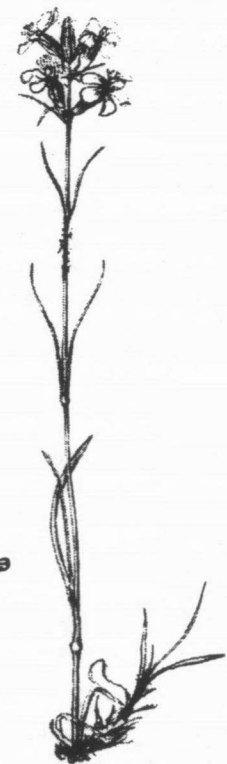
L. viscaria L.

Korenschijspurrie

Echte koekoeksbloem

Rode pekanjer

België, Luxemburg en de aangrenzende delen van Duitsland en Frankrijk zijn thans opgenomen, zodat ook over de grenzen de flora gebruikt kan worden. De vele sier- en cultuurplanten die in vorige drukken waren opgenomen, zijn uit de nieuwste druk verdwenen. Voor deze planten zijn nu genoeg andere werkjes beschikbaar.

De nieuwe flora bevat een schat aan gegevens, ook over het voorkomen van de soorten en het beschreven gebied, waarbij Friesland niet is vergeten. De soortbeschrijvingen zijn strak geredigeerd. Van vele nieuw opgenomen soorten zijn tekeningen opgenomen, waardoor de flora nog steeds rijk geïllustreerd is. Ik vond het een eer, dat de bewerker mij vroeg nieuwe tekeningen te maken, die dus thans een plaatsje hebben gevonden naast de vertrouwde tekeningen van Heimans (vader en zoon) en Thijssse. Mennema heeft ernaar gestreefd de determineertabellen zo in te richten, dat het determineren vlot kan verlopen.

De nieuwe H.H.T. heeft het bekende formaat van de 22 vorige drukken behouden, maar is binnen de vertrouwde band volledig vernieuwd. Een flora om te gebruiken!

Dr. J. Mennema: Heimans, Heinsius en Thijssse's Geïllustreerde Flora van Nederland, België en Luxemburg en aangrenzend Duitsland en Frankrijk. Uitgeverij Versluys BV - Baarn, ISBN 90-249-1803-0, winkelprijs f 77,50.

DouweT.E. van der Ploeg

Vogels in de winter

Het boekje 'Vogels in de winter' is een uitgave van Vogelbescherming Nederland en bedoeld als handleiding voor vogelhulp in winterperiodes. In de winterperiode worden in veel tuinen voederplankjes, voederhuisjes, voedersilo's en wat verder te krijgen is, voorzien van zaadmengsels, vetbollen, pindasnoeren, broodkrumels, etc. De commercie speelt dan ook aardig in op de trend om met name de gevederde vrienden de winter door te helpen.

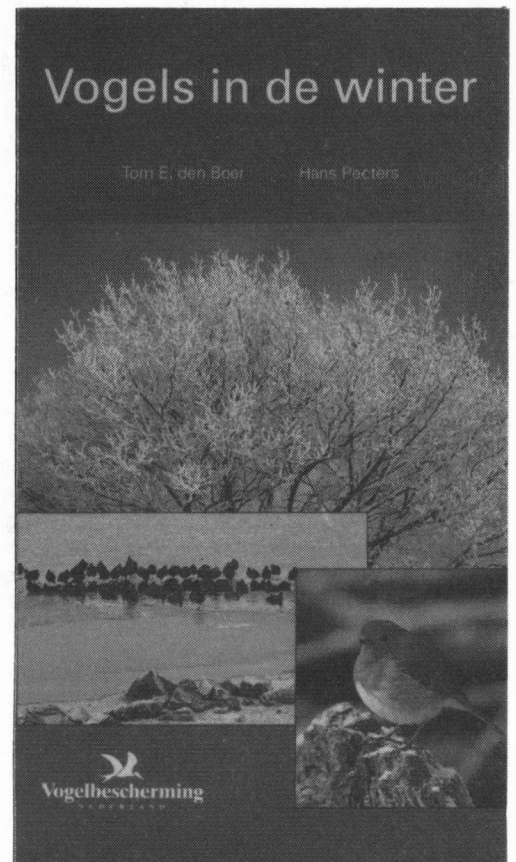
Vogelbescherming Nederland tracht met dit boekje enige richtlijnen te geven en mikt daarbij niet alleen op het gewone publiek, maar ook op vogelwerkgroepen die zich bezighouden met voedselhulp aan vogels in het buitengebied.

Het boekje is opgezet in drie delen. De eerste twee geven informatie over algemene zaken, zoals het waarom van voedselhulp, de energiebalans van vogels, de voederplaatsen, de risico's en de veiligheid, biotoopbeschrijving en dergelijke. Aandachtspunten worden in een gekleurd kader aangegeven.

Het derde deel behandelt de wintervoeding per soort. Uitgangspunt hierbij is de 'voedselmatrix' en daarmee is dit boekje voor het publiek erg overzichtelijk en praktisch als handleiding. Bij elke soort wordt weer in een apart gekleurd kader aangegeven het 'wat, waar, wanneer en waarom' van het voeren van vogels, alles in zeer beknopte tekst en verlichtigd met tekeningen van de betreffende soort.

Dit deel van het boekje had wel wat uitgebreider gemogen wat mij betreft; daarbij denk ik vooral aan het doorsnee publiek, want vooral voor die categorie is dit boekje de nuttige handleiding die het pretendeert te zijn. Voor vogelwerkgroepen en anderen die zich met wintervoeding bezighouden, zal dit boekje weinig nieuws bevatten.

Voor diegenen die in de winterperiode wat bewuster en gericht willen omgaan met voedselhulp aan de hier verblijvende vogels is de aanschaf van dit boekje aan te bevelen.

Vogels in de winter, Tom E. den Boer & Hans Peeters 1994. Uitgeverij KNNV / Vogelbescherming Nederland, ISBN 90-5011-079-7, winkelprijs (vogelbeschermingswinkel) f 19,95.

Dick Goslinga

Zoogdieren van West-Europa

Bij de KNNV is uitgekomen het boekje "Zoogdieren van West-Europa. De afmetingen doen eigenlijk geen recht aan de inhoud, het is beter de zwaarte als maat te nemen. Hoewel klein van formaat biedt het zeer veel informatie over zoogdieren. Het 400 pagina's tellende 'boekje' is te gebruiken als studieboek, naslagwerk en veldgids. Het eerste deel geeft een systematisch overzicht van alle in West-Europa voorkomende soorten. Aan de orde komen achtereenvolgens: Naam, uiterlijk, biotoop, terreingebruik, loopsporen, leefwijze, populatie, voedsel, eetsporen, uitwepselen, geluid, verspreiding, beheer en waarnemingsmethoden. De beschrijvingen lezen gemakkelijk en zijn 'objectief'. Juist bij zoogdieren spelen emoties (wildschade, exoten; denk aan de vos en muskusrat) in de publieke discussie zo'n grote rol, dat de droge, feitelijke beschrijvingen een verademing zijn. De enigszins gestileerde illustraties van Peter Twisk bij de tekst hebben wel iets. De verspreidingskaartjes in grijs tinten zijn niet zo duidelijk. Maar ja, meer kleur maakt het boek natuurlijk duurder! De kleurplaten van de soorten staan bij elkaar en zijn van goede kwaliteit. Het laatste deel van het boek wordt besteed aan het waarnemen van de soorten, waarbij uitwerpselen, prenten, muizevallen en de batdetector. Na een overzicht van schedels, van belang bij onder meer braakbalonderzoek, eindigt het boek met onderwerpen als bedreigingen, bescherming en herintroductie. Beslist een boek, waar we op wachtten.

Zoogdieren van West-Europa, Rogier Lange, Peter Twisk, Alphons van Winden en Annemarie van Diepenbeek. Uitgeverij KNNV, VZZ en Natuurmonumenten, 1994. ISBN 90-5011-077-0, winkelprijs f 49,95.

Freek Nijland